

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 8CoP/46/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5712201107
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 09. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Táňa Rapčanová
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2014:5712201107.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Táne Rapčanovej a sudcov JUDr. Františka Potockého a Mgr. Miroslava Šeptáka, vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: G. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom u matky, zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Martin ako opatrovníkom, dieťa rodičov - matky: Ing. B. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom G., ul. B. R. č. X/XX a otca: Ing. D. G., nar. XX. XX. XXXX, bytom Q., ul. C. č. XXXX/X, o úpravu styku otca s maloletým dieťaťom, o odvolaní otca dieťaťa a matky dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Martin č. k. 23P/18/2012-261 zo dňa 10. marca 2014, takto

rozhodol:

rozsudok okresného súdu potvrdzuje.

O trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa.

odôvodnenie:

Okresný súd Martin rozsudkom č. k. 23P/18/2012-261 zo dňa 10. 03. 2014 rozhodol tak, že otec Ing. D. G., nar. XX. XX. XXXX, je oprávnený stretávať sa s maloletým synom G. G., nar. XX. XX. XXXX, každý páry kalendárny víkend v roku v sobotu v čase od 09.00 hod do 19.00 hod a v nedeľu v čase od 09.00 hod do 17.00 hod. Otec si maloletého syna prevezme v stanovenom čase v mieste bydliska matky a po ukončení styku ho aj v stanovenom čase v mieste bydliska matky odovzdá. Rodičia sú povinní v prípade ak sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začatím styku, inak bezprostredne po vzniku takejto skutočnosti. Matka je povinná maloletého syna na stretnutia s otcom riadne pripraviť a styk otca s maloletým umožniť. Matka je povinná poskytovať otcovi informácie o zdravotnom stave dieťaťa, o jeho školskej dochádzke, záujmovej činnosti a mimoškolských aktivitách ako aj ďalších podstatných veciach a potrebách týkajúcich sa výchovy maloletého, a to písomnou formou v každom druhom kalendárnom mesiaci, vždy najneskôr k poslednému dňu mesiaca, počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku. Súd v prevyšujúcej časti návrh otca na úpravu styku zamietol. O trovách konania účastníkov a štátu súd rozhodne samostatným uznesením do 30 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Podľa záveru súdu takáto úprava styku za súčasného stavu zodpovedá oprávneným záujmom a potrebám maloletého dieťaťa. Vychádzajúc z článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. Ako súd uviedol už v odôvodnení prvého rozsudku vo veci vyhláseného dňa 16. 07. 2013, vzťahy medzi rodičmi sú dlhodobo značne narušené a konfliktné, pričom v tomto smere nedošlo k žiadnej pozitívnej zmene. Táto skutočnosť však nemôže byť na ujmu výchovy maloletého dieťaťa, pretože aj úloha otca (mužský vzor) je pri výchove nezastupiteľná. V danom prípade vzťah medzi maloletým dieťaťom, matkou, otcom a okolitým sociálnym prostredím veľmi výrazne ovplyvňuje diagnostikovaná

vývinová porucha dieťaťa - Aspergerov syndróm, čo je porucha autistického spektra. Súd opätovne zdôraznil, že sa jedná o poruchu, ktorá je objektívne diagnostikovaná okrem iného pedopsychiatrom MUDr. G. E.. Maloletý bol integrovaný do bežnej triedy základnej školy s materskou školou, navštevuje 2. ročník a školskú dochádzku si riadne plní. Podľa vyjadrenia kolíznej opatrovníčky, má zatiaľ v škole veľmi dobré výsledky, nenavštevuje Centrum pedagogicko-psychologického poradenstva, nakoľko mu to nebolo doporučené s tým, že takým vývinovým poruchám sa tam nevenujú. Asistenta nemá prideleného, i keď to bolo doporučené psychiatrom. Taktiež uviedla, že pri prešetroaní pomerov v domácnosti matky bolo možná komunikácia s dieťaťom len prostredníctvom matky.

Pokiaľ otec navrhoval v rámci úpravy styku tiež prespávanie dieťaťa počas víkendových stretnutí, k tejto skutočnosti sa súdna znalkyňa opakovane vyjadrila tak, že v súčasnosti prespávanie dieťaťa u otca nedoporučuje. Maloletý zatiaľ u otca spať nechce. Je rigidný a strnulý vo svojich potrebách, rušia ho akékoľvek zmeny a podnety zo strany sociálneho okolia. V tomto smere súd poukazuje na to, že rovnaký záver, teda odmietanie prespávania dieťaťa u otca vyplýva nielen z výpovedí matky, ale z pohovoru s maloletým dieťaťom, ktorý bol vykonaný kolíznou opatrovníčkou, psychologičkou Referátu poradensko-psychologických služieb pri ÚPSVaR Martin, ako i z vyjadrení maloletého dieťaťa pri výsluchu pred súdom.

Na otázku súdu, aby sa znalkyňa vyjadrila ku skutočnosti aké následky vzhľadom na syndróm zistený u maloletého dieťaťa môže mať, ak tento bude prespávať u otca, aký to môže mať dôsledok, prečo nie je maloletý schopný akceptovať aj iné prostredie a či v prípade, ak otec vytvorí podmienky podľa požiadaviek potrieb dieťaťa je možná úprava stretávania aj počas celého víkendu, uviedla, že maloleté dieťa potrebuje stabilné, jasné určené podmienky. V rámci svojich povahových osobitostí sa veľmi ťažko prispôsobuje zmene, čo má za následok úzkostné prežívanie, vnútorné napätie, ktoré môže uvoľňovať neprimeraným spôsobom. S matkou má vytvorený ranný vzťah, ktorý je pre neho bezpečný a cez vzťah k matke sa adaptuje - kontaktuje s vonkajším svetom a cudzím prostredím. Potrebuje dlhší čas na zrenie ako jeho veku blízki rovesníci, čiže pri dosiahnutí jeho stupňa zrelosti, ktorý predpokladá prispôsobenie sa prenocovaniu a víkendu s otcom sa tento styk môže rozšíriť. Pravidelnejší, častejší kontakt dieťaťa s otcom umožní postupné vybudovanie vzťahu medzi maloletým a otcom, ktorý vzťah v súčasnosti vybudovaný nie je. Potrebuje čas na to, aby dozrel v sociálnom kontakte s otcom, aby sa ten vzťah vytváral a pevnel, na to, aby mu maloletý tak dôveroval a cítil sa bezpečne, že u otca potom môže prespať. Maloletý potrebuje dlhšiu dobu, ako by dieťa bez týchto špecifik potrebovalo. Aktuálne nie je pripravený. Závety znaleckého dokazovania neboli žiadnym dôkazom spochybnené, či vyvrátené, práve naopak, ďalšie vykonané dôkazy tieto závery dopĺňajú a potvrdzujú.

V neposlednom rade súd pri svojom rozhodovaní prihliadal i na názor maloletého dieťaťa, ktorý bol zistený jednak sprostredkovane prostredníctvom kolíznej opatrovníčky, psychologičky RPPS, znalkyne, ale i vypočutím dieťaťa pred súdom. Napriek skutočnosti, že dieťa v podstate vyjadrilo spokojnosť s doterajším stretávaním s otcom v rozsahu jeden deň - sobotu v každom párnom týždni, súd upravil styk aj v nedeľu v čase od 09.00 hod do 17.00 hod, aby otcovi bol poskytnutý väčší priestor na možnosť postupného vybudovania vzťahu s maloletým dieťaťom (napr. podieľať sa v nedeľu i na príprave dieťaťa do školy). Vybudovanie bližšieho citového vzťahu otca s dieťaťom je základným predpokladom pre možnosť rozšírenia styku v budúcnosti vzhľadom na špecifické potreby dieťaťa, ktoré súvisia s jeho vývinovou psychickou poruchou.

Pokiaľ ide o návrh otca na preberanie dieťaťa na železničnej stanici, takýto spôsob síce nie je vylúčený, avšak do budúcnosti môže dôjsť napr. k zmenám cestovného poriadku, čo by znamenalo potrebu zmeny rozhodnutia. Otec má pritom aj možnosť cestovania motorovým vozidlom.

Čo sa týka otázky poskytovania informácií o maloletom dieťati zo strany matky, súd opätovne rozhodol v súlade s návrhom otca. Pri rozhodnutí vychádzal z ust. § 24 ods. 5 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“). V danom prípade je nepochybne uloženie povinnosti matke poskytovať otcovi informácie o maloletom dieťati plne opodstatnené, keďže otec nie je v pravidelnom a bezprostrednom kontakte s maloletým, jeho bydlisko je vzdialenejšie, pričom vzájomná komunikácia rodičov je dlhodobo narušená a v súčasnosti prakticky nulová. Navyše informácie v potrebnom rozsahu otec nemôže získať ani od samotného dieťaťa, keďže toto je ešte nízkeho veku a jeho sprostredkovateľom s vonkajším svetom je práve matka. Predmetom informovania o maloletom dieťati je na prvom mieste informovanie o zdravotnom stave ako napr. prekonané choroby, absolvované prehliadky, vyšetrenia, známky a

správanie v škole, záujmy, osobitné potreby, dovolenka mimo miesta obvyklého pobytu dieťaťa, zmeny v správaní a pod.

Vzhľadom k tomu, že v priebehu konania vznikli trovy znaleckého dokazovania za vypracovanie znaleckého posudku, ako aj účasť súdnej znalkyne na pojednávaniach, pričom doposiaľ bola z rozpočtových prostriedkov štátu vyplatená čiastka 125,36 eur a zvyšok znalečného v sume 200 eur z preddavku zloženého otcom, vzniká štátu voči účastníkom konania v zmysle § 148 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) právo na ich náhradu. O priznaní znalečného za účasť znalkyne na pojednávaní 10. 03. 2014 ku dňu vyhlásenia rozsudku nebolo právoplatne rozhodnuté. Súd preto s poukazom na ust. § 151 ods. 3 O. s. p. rozhodol, že o trovách účastníkov a náhrade trov štátu rozhodne samostatným uznesením do 30 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Proti tomuto rozsudku podali odvolanie obaja rodičia dieťaťa.

Otec dieťaťa v odvolaní proti rozsudku okresného súdu trval na svojom návrhu (každý druhý víkend od piatku do nedele a malú časť prázdnin). Bol názoru, že tento návrh je prispôsobený vlakovým spojeniam a dáva dostatočnú možnosť aj na prípravu maloletého do školy v domácom prostredí maloletému a jemu vytvára priestor na rozšírenie styku, časovú a kvalitatívne rovnomernejšiu starostlivosť aj z jeho strany.

Vytýkal súdu, že nevykonal dokazovanie v takom rozsahu ako mu určil krajský súd vo svojom rozhodnutí č. k. 8CoP/95/2013- zo dňa 31. 10. 2013.

Poukázal na nezrovnalosti medzi závermi vypracovaného znaleckého posudku a následnou účelovou výpoveďou znalkyne. Znalkyňa sa opiera o svoje neaktuálne rok staré vyšetrenia a znalecký posudok. Uvádza nepravdivé údaje keď tvrdí, že maloletý by nespál u nikoho iného a inde ako doma vo svojej posteli. Obdobne to tvrdí aj matka dieťaťa. O tom, že syn dokáže skutočne prespať hocikde inde svedčí napríklad konanie o výživnom, ktoré bolo vedené na okresnom súde a kde matka predložila rôzne doklady o tom, že hradí náklady na ubytovanie na dovolenkách (sp. zn. 20P/171/2012). Ďalej otec dieťaťa uviedol, že pokiaľ sa podľa znaleckého posudku bude diagnostikovaný Aspergerov syndróm dôslednejšie overovať v realite a to po absolvovaní 1. ročníka povinnej školskej dochádzky, na súde bolo preukázané, že nebolo vykonané žiadne overovanie a maloletý nenavštevuje ani žiadneho špecialistu. Maloletý ukončil 1. ročník bežnej základnej školy s veľmi dobrými výsledkami bez osobného asistenta, ktoré odporučil pedopsychiater MUDr. G. E.. Z uvedeného vyplýva, že aj samotná matka týmto konaním nepovažuje zdravotný stav maloletého za vážny, resp. sa snaží čo najdlhšie tento stav u maloletého umelo udržať a argumentovať ním. Pokiaľ znalkyňa v znaleckom posudku tvrdila, že prespávanie u otca neodporúča to preto, že maloletý bol vystavený veľkým zmenám, nástupom a učením v škole, uvedené tvrdenia sa nepotvrdili, resp. pomenili a preto znalkyňa obhajuje svoj posudok už inými dôvodmi pre ktoré nemôže maloletý u neho prespávať a veľmi vyhýbavo a všeobecne odpovedala na konkrétne položené otázky. Znalkyňa neuviedla ani jeden možný negatívny vplyv na maloletého, kedy tento u otca cez víkend prespával.

Pokiaľ ide o kolíznú opatrovníčku táto sa vo svojej výpovedi dňa 10. 03. 2014 len mechanicky priklonila k názoru znalkyne. Možnosť stretávania sa s maloletým riešila len s matkou.

Ďalej otec dieťaťa uviedol, že ak znalkyňa tvrdila v znaleckom posudku, že si maloletý žiadne postoje a názory nevytvára, nemôže zrazu tvrdiť, že synove názory sú relevantné. Maloletý primárne na všetko nové, či už sa to týka napr. jedla, nejakej novej veci, aktivity a pod. odpovedá záporne, potrebuje si nové veci najprv vyskúšať a zvyknúť si na ne. Keďže maloletému nebolo umožnené zatiaľ ani jedno prespanie u neho a preto logicky túto možnosť spočiatku odmieta. Podľa otca dieťaťa treba prihliadnúť aj na to, že odmietanie je spôsobené tiež nesprávnymi pedagogickými a výchovnými spôsobmi matky.

V ďalšej časti odvolania popisoval vzťah s matkou dieťaťa a jej konania ktorými ho obmedzuje v stretávaní s maloletým.

Za nepravdivé otec dieťaťa považoval, že chodieval pre maloletého autom. Spolu s maloletým vlastní železničný preukaz a preto je úplne logické, že využíva predovšetkým tento spôsob dopravy. Podľa neho zo strany súdu nebol ani náznak záujmu prihliadnúť na jeho dopravné spojenie a na základe toho stanoviť časy preberania a odovzdávania maloletého. Súd prevzal časy určené krajským súdom v predbežnom

opatrení t.j. od 9.00 hod do 19.00 hod, iba skrátil nedeľu do 17.00 hod., hoci ho krajský súd vo svojom uznesení upozornil, aby na dopravné spojenie prihliadol. Názory súdu na zmeny cestovného vlakového poriadku sú len jeho ničím nepodložené špekulácie.

Otec dieťaťa bol názoru, že súdom stanovený spôsob stretávania (viacnásobné denné, nezmyselné cestovanie medzi Q. a G.) by bol pre maloletého oveľa náročnejší než samotné prespanie u otca. Ak maloletého zoberie už v piatok bude mať možnosť spolu tráviť aspoň jeden celý deň (sobotu) a časť nedele, viac sa navzájom spoznať, nadviazať hlbší vzťah, bude mať väčšiu možnosť naučiť maloletého to čo potrebuje pre svoj plnohodnotný život vedieť a poznať z mužskej a otcovskej strany. Doterajší spôsob stretávania samotného syna hlboko diskriminuje, ochudobňuje a znemožňuje mu plnohodnotný vývoj osobnosti.

Matka dieťaťa v odvolaní navrhla rozsudok okresného súdu zmeniť tak, že otec je oprávnený stretávať s maloletým každý páry kalendárny víkend v roku v sobotu v čase od 09.00 do 19.00 hod. Otec si maloletého prevezme v stanovenom čase v mieste bydliska matky a po ukončení styku ho aj v stanovenom čase v mieste bydliska matky odovzdá. Rodičia sú povinní v prípade ak sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť, oznámiť si navzájom túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začatím styku, inak bezprostredne po vzniku tejto skutočnosti. Matka je povinná maloletého syna na stretnutia s otcom riadne pripraviť a styk otca s maloletým umožniť.

V odvolaní uviedla, že pri rozhodnutí o úprave styku aj v nedeľu súd nebral do úvahy, že maloletý nemá záujem stretávať sa s otcom aj v nedeľu. Tiež nezohľadňuje maloletého potreby. Neumožňuje vytvorenie potrebného časového priestoru pre synovu prípravu na vyučovanie. Maloletý má autistickú poruchu, Aspergerov syndróm, je iný ako „zdravé“ deti. Na prípravu na vyučovanie potrebuje omnoho viac času a aj tu si vyžaduje dôsledné dodržiavanie určitých zaužívaných pravidiel (kedy, kde a s kým sa učí, v akom poradí jednotlivé predmety). Prípravou do školy s otcom v Žiline by bol maloletý vystavený zbytočným stresom. Podľa matky dieťaťa ak sa má maloletý stretávať s otcom aj v nedeľu, tak je potrebné upraviť rozsah takéhoto stretávania maximálne do 15.00 hod.

Pokiaľ jej rozsudok ukladá povinnosť poskytovať otcovi informácie o synovi písomnou formou, rozsudok vôbec nerieši jej informovanosť zo strany otca o plánovanom spôsobe trávenia spoločného času s maloletým. Vzhľadom na jej povinnosť syna riadne pripraviť na styk, považuje tieto informácie za nevyhnutné.

Na záver matka dieťaťa uviedla, že o maloletého sa stará od narodenia a vychováva ho sama bez pomoci a podpory otca. Tento sa ako otec nikdy neprejavoval. Snaží sa, aby maloletý napriek svojej diagnóze bol schopný „fungovať“ v „normálnej škole“ s ostatnými deťmi. Podľa nej je to aj pre maloletého veľmi náročné, preto ho nechce vystavovať žiadnym zbytočným stresom, rešpektuje ho a snaží sa mu po každej stránke vytvoriť vhodné podmienky pre jeho zdravý vývin.

Otec dieťaťa v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky nesúhlasil s jej návrhom. Tvrdenia v odvolaní považoval za nepravdivé. Podľa otca sa mu matka len snaží čo najviac sťažiť, obmedziť, resp. znemožniť styk so synom.

Okresný súd doručil odvolanie otca dieťaťa aj znalkyni. Táto vo vyjadrení uviedla, že vzhľadom k veku, vývinovému špecifiku maloletého (Aspergerov sy.) a k zisteniu, že obaja rodičia nemajú zvládnutú základnú podmienku a to komunikáciu medzi sebou trvala na záveroch znaleckého dokazovania. Rodičia počas predchádzajúceho obdobia, t.j. obdobie od začiatku konania vedeného na okresnom súde zo dňa 09. 01. 2012 doposiaľ neboli schopní zvládnuť vzájomnú komunikáciu. Dlhodobó neriešené partnerské vzťahy a presadzovanie si vlastných potrieb „byť rodičom“ bráni tomu, aby došlo k ukončeniu celého procesu ohľadom starostlivosti a kontaktu s dieťaťom.

Na toto vyjadrenie znalkyne odvolací súd neprihliadal nakoľko odvolanie otca dieťaťa jej nemalo byť doručované nakoľko nie je účastníčkou konania. Vo veciach starostlivosti o maloleté deti sú účastníkom konania len rodičia dieťaťa a opatrovník dieťaťa.

Opatrovník dieťaťa sa k odvolaniu rodičov dieťaťa písomne nevyjadril.

Krajský súd, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas účastníkom konania (§ 204 ods. 1, § 201 O. s. p.), proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 201 O. s. p.), pričom podanie opravného prostriedku nie je vylúčené ust. § 202 O. s. p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2, § 156 ods. 3 O. s. p.), preskúmal rozhodnutie napadnuté odvolaním v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p. a rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 O. s. p.) z nasledovných dôvodov:

V preskúmvanej veci mal odvolací súd preukázané, že rozsudkom okresného súdu č. k. 23P/18/2012-178 zo dňa 16. 07. 2013 v prvom poradí rozhodol, že otec je oprávnený stretávať sa maloletým každý páry kalendárny víkend v roku v sobotu v čase od 9.00 hod. do 19.00 hod a v nedeľu v čase od 9.00 hod. do 17.00 hod., počas týždňa v párných kalendárnych týždňoch v stredu v čase od 16.00 hod. do 18.00 hod., v nepárných kalendárnych týždňoch v utorok od 16.00 hod. do 18.00 hod. a vo štvrtok od 16.00 hod do 18.00 hod. otec si maloletého syna prevezme v stanovenom čase v mieste bydliska matky a po ukončení styku ho aj v stanovenom čase v mieste bydliska matky odovzdá. Rodičia sú povinní v prípade ak sa styk zo závažných dôvodov nebude môcť uskutočniť oznámiť túto skutočnosť najneskôr 48 hodín pred začatím styku, inak bezprostredne po vzniku takejto skutočnosti. Matka je povinná maloletého syna na stretnutia s otcom riadne pripraviť a styk otca s maloletým umožniť. Podľa rozsudku je matka povinná poskytovať otcovi informácie o zdravotnom stave dieťaťa, o jeho školskej dochádzke, záujmovej činnosti a mimoškolských aktivitách ako aj ďalších podstatných veciach a potrebách týkajúcich sa výchovy maloletého, a to písomnou formou v každom druhom kalendárnom mesiaci, vždy najneskôr k poslednému dňu mesiaca počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku. O trovách konania účastníkov a štátu súd rozhodne samostatným uznesením do 30 dní po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Krajský súd v Žiline uznesením č. k. 8CoP/95/2013-213 zo dňa 31. 10. 2013 rozsudok okresného zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie nakoľko z obsahu odôvodnenia rozsudku okresným súdom bolo zrejmé, že tento vychádzal iba zo znaleckého posudku a výsluchu znalca. S ostatnými vykonanými dôkazmi sa nevysporiadal. V prvom rade okresný súd nevyhodnotil otcom v konaní namietanú vzdialenosť jeho bydliska od bydliska dieťaťa, úpravu jeho pracovného času, nezobral do úvahy pomery, v ktorých žije otec, jeho záujmy a či má zabezpečené prostredie, v ktorom chce s maloletým realizovať styk, nebral v úvahu iné aspekty týkajúce sa zdravotného stavu dieťaťa, jeho adaptácie v škole, prípravy na školské vyučovanie, realizáciu záujmov dieťaťa a súčasný priebeh realizácie styku otca s dieťaťom na základe predbežného opatrenia. Krajský súd preto uložil prvostupňovému súdu opätovne vo veci vypočúť rodičov maloletého dieťaťa k návrhu otca, pričom si v prvom rade ujasní presne akej úpravy stretávania sa otec svojim návrhom domáha (otec viackrát menil návrh, naposledy aj v odvolaní) a zameria dokazovanie na možnosť takejto úpravy. Tiež znovu vypočúť znalkyňu na doplňujúcu skutočnosť aké následky, vzhľadom na syndróm zistený u maloletého, môže mať ak tento bude prespávať u otca, aký to môže mať dôsledok prečo maloletý nie je schopný akceptovať aj iné prostredie, a či v prípade, že otec vytvorí podmienky podľa požiadaviek a potrieb dieťaťa, je možná úprava stretávania aj počas celého víkendu. Okresný súd si mal vyžiadať správu od ošetrojúceho psychológa maloletého MUDr. E., prečo bola maloletému doporučená asistencia v škole (č.l. 87 - správa kolízneho opatrovníka), či bola realizovaná a ak nie z akého dôvodu, prípadne vypočúje aj iných príbuzných maloletého ohľadne trávenia času maloletého mimo svoje bydlisko bez matky. Taktiež si vyžiada aj správu zo školy, ktorú maloletý navštevuje na skutočnosti už vyššie uvedené. Za spolupráce kolízneho opatrovníka považoval odvolací súd za potrebné zistiť, kde sa stretávanie otca s dieťaťom v súčasnosti realizuje a aká je adaptácia dieťaťa na prostredie, v ktorom prebieha.

Následne okresný súd vykonal dokazovanie výsluchom rodičov dieťaťa, znalkyne, maloletého, vyjadrením opatrovníka dieťaťa a prečítaním listín (správa od Detskej psychiatrickej ambulancie, Martinská poliklinika, s.r.o., Martin, správa od Základne školy s materskou školou, Martin a rozhodnutie zo dňa 17. 09. 2013, potvrdenie ŽSR, Oblastné riaditeľstvo sekcia železničných tratí a stavieb, Žilina).

Podľa ust. § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby,

vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Odvolačný súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo dospel k záveru, že okresný súd v prejednávanej veci zistil skutkový stav v rozsahu potrebnom na zistenie rozhodujúcich skutočností, na podklade vykonaného dokazovania dospel k správnym skutkovým zisteniam a prejednanú vec aj správne právne posúdil. Nakoľko i odôvodnenie písomného vyhotovenia napadnutého rozsudku je vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ust. § 157 ods. 2 O. s. p, odvolací súd podľa § 219 ods. 2 O. s. p. konštatuje správnosť týchto dôvodov a v podstatných bodoch na ne odkazuje.

Dopĺňa, že okresný súd po predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí vykonal dokazovanie v zmysle intencií uložených odvolacím súdom. Správne a v súlade s ust. § 132 O. s. p. vyhodnotil všetky vykonané dôkazy a to jednotlivo a zároveň v ich vzájomnej súvislosti. Pri svojom závere sledoval najlepší záujem dieťa, ktorý správne a v súlade s ustanovením § 24 ods. 4 Zákona o rodine i základnými ustanoveniami Dohovoru o právach dieťaťa nadradil nad oprávnené záujmy rodičov dieťaťa.

Odvolačné námietky rodičov dieťaťa vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodné.

K odvolaniu otca dieťaťa poukazuje na to, že od záverov písomného znaleckého posudku neuplynul taký čas (k vyhotoveniu došlo dňa 29. 04. 2013) ani nenastali také skutočnosti, aby z jeho obsahu nebolo možné v súčasnej dobe vychádzať. Okrem toho nezistil nezrovnalosti medzi písomným znaleckým posudkom a výpoveďou znalkyne. Znalkyňa bola prítomná pri výsluchu maloletého, ktorý vykonával okresný súd a mala preto možnosť porovnať jeho správanie a reakcie od toho času ako ho v súvislosti s podaným znaleckým posudkom vyšetrovala. Táto naďalej zotrvala na tom, že nedoporučuje prespávanie maloletého u otca. Znalkyňa vysvetlila dôvod (vzťahová väzba) pre ktorý sa maloletý vie stotožniť so zmenou v súvislosti s tým, že navštevuje základnú školu. Vzhľadom na to, že nie je v súčasnej dobe vybudovaný vzťah otca s maloletým a súhlasne so znalkyňou možno ho charakterizovať len ako doplnkový, nemožno preto ani podľa odvolacieho súdu konštatovať že by „maloletý otca do svojho vlastného sveta, so stereotypom, pravidelnosťou, nemennosťou pustil“ a bolo by tak možné, aby u otca aj prespával. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na to, že maloletý nie je takým dieťaťom ako iné dieťa v jeho veku (8 rokov), ktoré je hlavne spontánne a zaujímavuje sa o svet okolo seba. Maloletý preto vzhľadom na svoju autistickú poruchu (má vplyv na správanie, používanie jazyka a komunikácie a spôsob sociálnej interakcie) k akceptovaniu novej zmeny potrebuje čas, istú pravidelnosť ako i získanie dôvery, pocitu bezpečia a istoty. S ohľadom na uvedené práve styk v širšom rozsahu, a teda tak ako bol určený okresným súdom, môže posunúť vzťah maloletého bližšie k otcovi, aby sa tento stal popri matke tiež akceptovaným. Stretávanie s maloletým v sobotu v rozsahu 12 hodín a v nedeľu 8 hodín preto aj odvolací súd za danej situácie považoval za taký ktorý môže v budúcnosti k zmene prispieť. Okrem toho aj vekom môže byť maloletý odolnejší k zmenám. Nemožno preto v budúcnosti vylúčiť prespávanie maloletého u otca, ktorý má k tomu vytvorené materiálne predpoklady. Uvedené však závisí predovšetkým od samotného otca dieťaťa, či určený styk využije a akým spôsobom. Taktiež ako sa vysporiada s tým, že v súčasnej dobe bude pre maloletého zmenou už aj to, že sa styk uskutoční i v nedeľu a tento ju bude musieť spracovať.

Odvolačný súd nevyhovel ani odvolaniu matky dieťaťa, ktorá požadovala upraviť styk len v sobotu (tak ako bol upravený doposiaľ predbežným opatrením - poznámka odvolacieho súdu) s ohľadom na vyjadrenie maloletého, ktorý nemal záujem stretávať sa s otcom aj v nedeľu. Dôvodom bolo, že za rozhodujúce nepovažoval vyjadrenie maloletého, ktorý je vo veku 8 rokov. Osvojil si záver znalkyne, ktorá podľa znaleckého posudku doporučila styk upraviť v nedeľu obdobne ako v sobotu. Pokiaľ matka dieťaťa v ďalšej časti odvolania žiadala uskutočňovanie styku v nedeľu obmedziť len do 15.00 hod s ohľadom na prípravu maloletého do školy k tomu odvolací súd uvádza, že zhodne s rozhodnutím okresného súdu umožnil otcovi dieťaťa, aby sa aj on na tejto podieľal čím by viac porozumel „svetu“ maloletého. K tomu, aby sa príprava mohla uskutočňovať bolo potrebné súhlasiť so širším časovým priestorom. K

namietaniu matky dieťaťa v odvolaní aj toho, že rozsudok nerieši jej informovanosť zo strany otca o plánovanom spôsobe trávenia spoločného času s maloletým odvolací súd uvádza, že takáto povinnosť otcovi zo zákona nevyplýva.

Na záver odvolací súd poukazuje na to, že zlepšením komunikácie medzi rodičmi dieťaťa môžu títo pomôcť aj maloletému v jeho súčasnom prežívaní.

Z týchto dôvodov odvolací súd rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

Podľa ust. § 224 ods. 1, 4 O. s. p., ustanovenia o trovách konania pred súdom prvého stupňa platia i pre odvolacie konanie. Ak odvolací súd rozhoduje o odvolaní proti rozhodnutiu vo veci samej, ktorým nebolo rozhodnuté o trovách konania z dôvodu postupu podľa § 151 ods. 3, o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvého stupňa. O trovách odvolacieho konania bude preto rozhodnuté súdom prvého stupňa, ktorý doposiaľ o trovách účastníkov konania ako i štátu nerozhodol.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v senáte pomerom 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.